

Erélyes tiltakozás a Vár közelébe tervezett toronyépületek ellen

Eltorzítanak a budai városképet, akadályoznak a főváros frisslevegő-ellátását
Élénk vita a népfront várospolitikai munkabizottságában

A Hazafias Népfrent budapesti várospolitikai munkabizottságának összejevetelei egyre színvonalasabb fórumaivá válnak mindazoknak a törekvéseknek, amelyek a fővárost loorszerűbbé, szebbé, kényelmesebbé és egészségesebbé kívánják tenni. A legutóbbi találkozó első napirendi pontja a fővárosi parkok és zöldterületek védelmével foglalkozott. Az előadást Radó Dezső, a Fővárosi Kertészeti Vállalat igazgatója tartotta, a vitát pedig Reischl Antal, a Hazafias Népfrent budapesti bizottságának alelnöke, a munkabizottság vezetője foglalta össze. A termékeny megbeszélésen számos városrendezési probléma is felmerült, olyan gondok, amelyek a főváros lakosságát közelről érintik és a közvéleményt is erősen foglalkoztatják.

Emberi és anyagi értékek pusztulása

A zöldterületek jelentősége nagymértékben megnövekedett, hiszen hazánk lakosságának 40 százaléka városban él, ahol a levegő szennyezettsége és a zajártalom egyre fenyegetőbb veszélyt jelent elsősorban az egészségre, de anyagi javainkra is. A tíz év alatti meggyeleskorozódott gépjárműforgalom hatalmas mennyiségű port, kén- és széndioxid szennyeződést okoz, amit még növeli a téli fűtésből származó ugyancsak kén tartalmú füst. A porátalmat nagyban csökkentik a növények, amelyek a port lekötik és erre különösen a nagy forgalmú utak mellett van szükség, hiszen itt a levegő literenként 800—1500 poriszemét is tartalmaz, ami már súlyosan ártalmas az emberi szervezetre. De csökkentik a zöldsávok a zajártalom mértékét is. A károsodás nélkül elviselhető zaj 30—35 decibel erősségű, ám a forgalmas utastestek mentén ez 95—105 decibelle is emelkedik. Egy 30 méteres zöldsáv a zajártalom nagymértékben csökkenti.

E néhány adat joggal növelheti a parkok, zöldterületek iránti igényt, de ugyanezt követeli a szabadidő és az idősök részarányának megnövekedése. A lakosság körében. Sőt, a zöldterületeknek fontos szociálpszichológiai szerepük is lehet. Az itt létesített sportpályák a fiatalok számára fontos szükségletet elégítenek ki. Tapasztalatok igazolják például, hogy azok a fiatalok, akik az egyes lakótelepek játékterein, parkjaiban bandákba verődve rontották a közbiztonságot, rongálták a köztulajdont, a sportpályák megépítése után fölös energiájukat, szereplési vágyukat az egészséges testmozgásban, különböző sportágakban élik ki.

Toronyépületek a Déli pályaudvarnál?!

A távolról sem teljes felsorolás a parkok, fasorok, erdők, zöldsávok fokozott védelmét követelnék meg, ez azonban a gyakorlatban sajnos, korántsem valósul meg. Egyedül a fák rongálása következtében beálló évi kár 4 millió forint, amin — összehasonlításképpen — húsz lakást lehetne építeni. Ez azonban eltörpül amellett a jövátéhetetlen kár mellett, amelyet a beépítés okoz. 57 hektár zöldterületet vesztenénk el Budapesten a parkok megszüntetésével és ebben a számban nem szerepelnek a budai hegyvidék, az erdők, bokros részek kiirtásával történt beépítések. Ellenérvként szegezik ezzel szemben azt, hogy ugyanakkor egymillió négyzetméter új parkterülettel gazdagodott a főváros. Ez a növekedés azonban főként a város szélein történik, nem a főváros lakott belső területeken. Emellett az újonnan ültetett, fiatal fák távolról sem egyenértékűek, a régiekkel, nem pótolhatják a több mint hatezer kivágott öreg fát!

Szomorú adatsor támasztja alá ezeket a megállapításokat. Az I. kerületben eddig csak

nem 50 ezer négyzetméter területet raboltak el, főként a Vérmező tájáról. Ráadásul újabb jutott a közvélemény tudomására, hogy itt, a Déli pályaudvar szomszédságában toronyépületeket akarnak emelni a MÁV központi intézete céljaira. A városkép eltorzításáról itt nem is akarunk külön szólni, de ezek az épületek beleesnének abba a „zöldfolyosóba” is, amelynek oly fontos szerepe van a főváros frisslevegő-ellátásában. A budapesti várospolitikai munkabizottság egyhangúan tiltakozik ez ellen a káros és esztétikailag is több mint kifogásolható terv ellen, igazat adva azoknak az építésznek, akik a Vár környékén sehol sem akarnak toronyépületeket látni és ellenzik az újabb zöldterület beépítését, csomkítását is.

A többi kerületben is egyre romlik a helyzet. A II. kerületben csaknem 50 ezer négyzetméternyi zöldterület veszett el, az V. kerületben a Martinnelli téren felépülő garázs miatt 15 ezer négyzetméterrel lesz kevesebb az amúgy is csekély zöldterület. A XI. kerületben 16 ezer négyzetméter zöldterület helyére irodaépületeket emelnek, de még hosszasan sorolhatnánk a többi kerület adatait is. Egyáltalán nem, vagy alig rendelkezik parkkal a VI. és VII. kerület. És itt kell újra és nem először a Városliget ügyéről szólnunk, hiszen az nemcsak a zuglóiak legnagyobb zöldterülete, pihenő- és szórakozóhelye, hanem a VI. és VII. kerület lakóinak egyetlen ilyen jellegű területe is.

A Városliget védelmében

A nemzetközi vásár területére jelenleg 328 ezer négyzetméter és ennek felét a Városligettől rabolja el. Rendkívül elszomorító tény, hogy saját határozatainknak nem tudunk érvényt szerezni, és ezt az egész főváros lakossága bánja. Ha a vásár pavilonjainak egy részét már a határozat megszületésének évétől kezdve, annak szellemében, máshol építik meg, most jóval kisebb költséggel járna a kitelepítés. A nagy költségekre a gazdasági károokra hivatkoznak ugyanis azok, akik még mindig ragaszkodnak a vásár Városligetben maradásához. A Városligettel kapcsolatosan megfontolandónak látszik az a többek által jónak tartott áthidaló javaslat, hogy a nagyobb, kiállítótermek céljára felhasználható állandó pavilonokat egyelőre a Ligetben hagynák, de a kerítést mindenütt lebontanák, és a fokozatosan felszabaduló területeket visszaállítanák eredeti parkformájába. A kiállítótermek, amelyekben a főváros úgy is szűkölködik, így mintegy részeivé válhatnak a Ligetnek és bizonyosan sokan felkeresnék a pihenni, de egyúttal szórakozni vágyók közül is.

Megjegyzendő, hogy nem egyedül a vásár „erőszakolja meg” a Ligetet. Régi törekvés, hogy a vurstli szerepét is a Népligetnek kellett volna átvennie, az állandó új cirkusz helyét is ott jelölték ki, mégse oda került. Ez ismét csak a jó elhatározások végrehajtásának fogyatékoságaira mutat rá. A XIV. kerület és a többi kerület népfrentbizottsága a budapesti várospolitikai munkabizottsággal együtt szilárdan ragaszkodik ahhoz, hogy a Városligetet — ha jónak tartják, az említett javaslat formájában — végre visszaadják a közönségnek.

Ezúttal is szeretnénk szót emelni és a várospolitikai összejevétel résztvevőinek állásfoglalását is nyomatékosan tolmácsolni egy utóbbi időben elburjánzott jelenséggel kapcsolatosan. Nem egy esetben került sor olyan döntésekre, amelyekről előzetesen nem tájékoztatták a lakosságot, kész tények elé állították az egyes szervezeteket, intézményeket, tekintélyes szakembereket egy részét is. Kirívó esetek egész

sorát idézhetnénk itt, de ezúttal csak néhány példát, tömondatokban: a volt Ludovika területén létesített cipőüzem, a Városmajor egy részének beépítése, többek között fedett teniszpályával, rossz megoldású szabadtéri színpaddal, amelynek helyének egyébként jelenleg szemét és más, oda nem való kacat bántja a lakosság széperzékét, a Hármashatár-hegy egyik legszebb részén felépített és a kilátást rontó kémény, a Rózsadomb oldalán szintén a zöldterület kárára megépült SZOT-szálló, vagy a már említett Martinelli téri garázs és még számos más példa.

Előzetes vitát, törvényt!

Az ilyen döntések nem szolgálják a főváros, sőt az egész ország tulajdonosainak azt az igényét és törekvését, hogy valóban a magukénak érezzék, felelősséget érezzenek mindazért, amelynek jogos birtokosai. Intézményesíteni kell végre a konzultációt az országos városi ügyekben; vitassák meg azokat az egyes társadalmi szervezetek, tehessen meg mindenki a társadalom minden rétegéből az észrevételeit és csak minden nézőpont figyelembevételével, a minden területéről beérkező vélemények alapján dönthessenek meg fontos ügyekről. Pontosan a párt- és gazdasági-politikai vezetést által a fontosnak és szükségesnek ítélt szocialista demokratizmus erősítése követeli ezt meg a társadalom minden szférájában!

A zöldterületek védelme országos ügy. Bizonyítja ezt számos vidéki városunk példája is, ahol szintén komoly küzdelem folyik e területek megővéseért. Mégis, nem egy esetben alakulnak ki hibás elképzelések. Elég erre példaként a Tisza menti fák sorsát említeni, amelyeket egyes hivatalok kiirtásra ítélnének csupán azért, mert a fák nagy időközönként „gátolják a jeges ár levonulását”. Indokolt tehát az a javaslat, amely az értekezleten született és egy, a zöldterületek védelmét szolgáló törvény megalkotását, vagy a természetvédelmi intézkedések hatékonyabb végrehajtását tartja szükségesnek. Ezt egyelőre a Hazafias Népfrent budapesti várospolitikai munkabizottsága társadalmi síkon szorgalmazná, de felmerült egy, a budapesti képviselőcsoporttal létrehozandó tanácskozás lehetősége is.

Remélhetőleg az elhangzott javaslatok eljutnak az illetékesek asztalára és miként a Margitsziget ügyében, a további zöldterületek védelmében is a közvélemény hasznos javaslatainak figyelembevételével döntenek az illetékesek. Annál is inkább, mivel — nem egy esetben, például a lágymányosi vásárváros esetében is — a lakosság igen komoly, nagy értékű társadalmi munkát végzett. Joggal elvárja tehát, hogy ezt a területet is ésszerűen, oda alkalmas intézmények telepítésével használják ki, és erről mielőbb megszűlessék a megfélemlítő döntés. A zöldterületek védelmének figyelembevétele nélkül — és ezt mindannyiunknak meg kell szivlelnie — jövátéhetetlen károkat okozhatunk a jelen és a jövő nemzedékének.

Komor Vilma